

اولین همایش محلی نانو تکنولوژی هزارا و کاربردها

ارزیابی خواص مکانیکی و الکتریکی نano کامپوزیت‌های پیزوالکتریک $\text{PZT}/\text{Al}_2\text{O}_3$ تولید شده به روش متالورژی پودر

محمد خالقیان^{۱*}، مهدی کلانتر^۲، صادق قاسمی^۳، مسعود مصلایی پور^۴

^۱ دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه یزد (۰۹۳۵۶۲۹۳۹۰۳) پست الکترونیکی: khaleghian_mohamad@yahoo.com

^۲ عضو هیأت علمی دانشکده معدن و متالورژی یزد پست الکترونیکی: mkalantar@yazduni.ac.ir

^۳ عضو هیأت علمی دانشکده معدن و متالورژی یزد پست الکترونیکی: s.ghasemi@yazduni.ac.ir

^۴ عضو هیأت علمی دانشکده معدن و متالورژی یزد پست الکترونیکی: mosal@yazd.ac.ir

چکیده

پودرهای $\text{PbO}(99.9\%)$ ، $\text{ZrO}_2(99.9\%)$ و $\text{TiO}_2(99.9\%)$ با نسبت استوکیومتری مشخص برای ساخت ترکیب $\text{Pb}(\text{Zr}_{0.52}\text{Ti}_{0.48})\text{O}_3$ در آسیاب سیارهای مخلوط و همگن سازی شدند و در دمای 800°C به مدت ۲ ساعت مورد کلسیناسیون قرار گرفتند. به منظور افزایش خواص مکانیکی و تشکیل کامپوزیت $\text{PZT}/\text{Al}_2\text{O}_3$ ذرات Al_2O_3 با مقیاس نانو به میزان مختلف (۰/۵ تا ۳ درصد) به مواد کلسینه شده اضافه گردید. عملیات پخت بر روی قرص‌های نانو کامپوزیتی در دمای 1100°C به مدت ۲ ساعت در اتمسفر معمولی صورت گرفت. آنالیز فازی و ریزساختار از طریق XRD و SEM و دانسیته، استحکام شکست، چرمگی شکست و سختی به ترتیب از طریق روش ارشمیدس، خمش سه نقطه‌ای، اندازه‌گیری مستقیم طول ترک و روش ویکرز مورد ارزیابی قرار گرفتند. با افزودن Al_2O_3 درجه تراکم پذیری نمونه پیزوالکتریک بعد از پخت افزایش یافته و ریزساختار به سمت ریزدانگی تحول می‌یابد که افزایش خواص مکانیکی چون استحکام خمشی، چرمگی و سختی را به دنبال دارد. خواص دی‌الکتریک و پیزوالکتریک نمونه‌ها به ترتیب به کمک دستگاه LCR meter و d_{33} metet ثابت شد. خواص الکتریکی مانند ثابت دی‌الکتریک و ثابت بار پیزوالکتریک در کامپوزیت‌های $\text{PZT}/\text{Al}_2\text{O}_3$ نسبت به PZT خالص کمی کاهش یافته ولی تانژانت اتلاف افزایش می‌یابد. خواص بهینه برای کامپوزیت $\text{PZT}/2\%\text{Al}_2\text{O}_3$ به دست آمد.

واژه‌های کلیدی: نانو کامپوزیت، سرامیک‌های پیزوالکتریک، PZT ، Al_2O_3 ، استحکام، چرمگی، سختی، تراکم پذیری